

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

ข่าวการระบาดใน / ต่างประเทศ

สัปดาห์ที่ 29 ระหว่างวันที่ 16 - 22 กรกฎาคม 2549

(Outbreak Verification Summary, 29th Week, July 16 - 22, 2006)

เรียบเรียงโดย อมรา ทองหงษ์ Amara Tonghong

พญ.วรรณ หาญเขาวรรกุล Wanna Hanshaoworakul

กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา Epidemiological Investigation and Surveillance Section

สำนักโรคระบาดวิทยา Bureau of Epidemiology

✉ amarat@health.moph.go.th

ในสัปดาห์ที่ 29 ระหว่างวันที่ 16 - 22 กรกฎาคม 2549 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 สงสัยติดเชื้อโนซิส จำนวน 27 ราย จังหวัดอุทัยธานี (27 cases of R/O trichonosis in Uthai thani province)

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดนครสวรรค์ รายงานไปที่สำนักโรคระบาดวิทยา ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2549 ว่ามีผู้ป่วยชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง มีอาการบวม เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอุทัยธานี สำนักโรคระบาดวิทยาร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี และทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของอำเภอบ้านไร่ ได้ออกไปดำเนินการสอบสวนโรคในวันที่ 19 กรกฎาคม 2549 พบว่า มีผู้ป่วย 27 ราย เป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง อาชีพทำไร่ ที่อยู่หมู่ 1 ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี เริ่มป่วยประมาณวันที่ 1 มิถุนายน 2549 มีอาการไข้ ท้องเสีย ขาบวม แขนบวม หน้าน้ำบวม ปวดกล้ามเนื้อแขน ขา เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลบ้านไร่ 6 ราย โรงพยาบาลอุทัยธานี 4 ราย และสถานอนามัยตำบลแก่นมะกรูด 10 ราย ทุกรายให้ประวัติว่า รับประทานหมูป่าดิบที่ผู้ป่วยรายหนึ่งจับได้ขณะไปทำไร่ ได้นำมาฆ่าและชำแหละแบ่งกันรับประทานในหมู่บ้าน เก็บตัวอย่างเลือดผู้ป่วยทุกรายส่งตรวจที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล และ เก็บ biopsy ที่กล้ามเนื้อของผู้ป่วยส่งตรวจ 1 ราย ตัวอย่างหมูป่าดิบไม่สามารถเก็บได้ เนื่องจากทิ้งหมดแล้ว นอกจากนี้ได้เก็บตัวอย่างเลือดหมู จำนวน 13 ตัว และหนู 1 ตัว ส่งตรวจที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์แพทยภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดพิษณุโลก ขณะนี้กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

1.2 อาหารเป็นพิษ (food poisoning)

◇ จากการรับประทานเมล็ดสนุด้า จำนวน 5 ราย จังหวัดขอนแก่น (ingestion of physic nut - 5 cases, Khon kaen province)

พบผู้ป่วย 5 ราย จำแนกเป็นเพศหญิง 3 ราย ชาย 2 ราย อายุระหว่าง 3 - 14 ปี เป็นนักเรียน 4 ราย เด็กในปกครอง 1 ราย ที่อยู่หมู่ 3 บ้านหนองพวง ตำบลคงเก้ง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 15 กรกฎาคม 2549 เวลา 11.30 น. ด้วยอาการ คลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายเหลว ปวดท้อง ปวดศีรษะ เหนื่อย อ่อนเพลีย เข้ารับการรักษาที่สถานอนามัยตำบลคงเก้ง เวลา 12.40 น. ขณะนี้ผู้ป่วยทุกรายหายเป็นปกติ ผู้ป่วยทุกรายให้ประวัติว่ารับประทานเมล็ดสนุด้าคนละ ½ - 4 ผล และเริ่มป่วยหลังจากรับประทานเมล็ดสนุด้าประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ในหมู่บ้านดังกล่าว พบต้นสนุด้าทั่วไปในหมู่บ้าน ไร่สวน และริมถนน ซึ่งได้ปลูกมาเป็นเวลานานแล้ว ในวันเกิดเหตุการณ์เป็นวันหยุด ผู้ป่วยไม่ได้ไปโรงเรียน ผู้ปกครองไปทำงาน จึงให้พี่สาวดูแลน้อง โดยพี่สาวเป็นผู้ชวนน้อง ๆ

ให้รับประทาน ทางสำนักงานสาธารณสุขอำเภอได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบพิษของการรับประทานเมล็ดสตูด้า พร้อมจัดทำแผ่นพับ/เอกสารแจกตามหลังคาเรือน

◆ **จากการรับประทานเห็ดพิษ จำนวน 8 ราย จังหวัดร้อยเอ็ด (8 cases of mushroom poisoning in Roi Et province)**

พบผู้ป่วย 8 ราย อยู่ที่หมู่ 2 ตำบลคงแดง อำเภอดุสิตรัตนพิมาน มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง และถ่ายเป็นน้ำ รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 11 กรกฎาคม 2549 เวลา 02.00 น. จากนั้นทยอยป่วย และรายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 11 กรกฎาคม 2549 เวลา 06.00 น. เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬารัตนพิมาน เป็นผู้ป่วยนอก 3 ราย ผู้ป่วยใน 4 ราย ผู้ป่วยอีก 1 ราย หายรับประทานเอง อาหารที่สงสัย คือ เห็ดที่ผู้ป่วยรับประทานร่วมกัน ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2549 เวลาประมาณ 14.00 น. ประกอบด้วยเห็ดหลายชนิด และมีเห็ดระโงกหิน หรือเห็ดระงาก หรือเห็ดไข่เต่าชาก ซึ่งเป็นเห็ดที่มีพิษรวมอยู่ด้วย 1 ดอก ผู้ป่วยเก็บมาจากป่าบ้านดอนแคน ตำบลป่าสังข์ซึ่งห่างจากหมู่บ้านประมาณ 7 กิโลเมตร เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการให้สุศึกษา ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนแล้ว ดำเนินการเฝ้าระวังยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

1.3 สงสัยคอตีบ 1 ราย จังหวัดระยอง (R/O a diphtheria case in Rayong province)

ผู้ป่วยเด็กชาย อายุ 10 ปี เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา 4 ที่อยู่หมู่ 9 ตำบลกระเจ็ด เริ่มป่วยวันที่ 13 กรกฎาคม 2549 ด้วยอาการ ไข้ เจ็บคอ หายใจไม่ออก น้ำมูกเหนียว ผู้ปกครองพาเข้ารับการรักษาที่สถานีนามัย ตำบลท่าเรือ อำเภอแกลง ได้ยาไปรับประทานที่บ้าน อาการไม่ดีขึ้น มีอาการคลื่นไส้อาเจียน จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลระยอง วันที่ 18 กรกฎาคม 2549 แพทย์รับไว้รักษาเป็นผู้ป่วยใน วินิจฉัยโรคเบื้องต้น สงสัยคอตีบ ตรวจพบฝ้าขาวบริเวณ tonsil เก็บตัวอย่าง Throat swab จากผู้ป่วย ส่งตรวจที่โรงพยาบาลระยอง อยู่ระหว่างรอผลทางห้องปฏิบัติการ ให้การรักษาด้วย antitoxin และ Penicillin G Sodium อาการดีขึ้น ทำการค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิด ในครอบครัว 7 ราย และในโรงเรียน 4 ราย ทำ Throat swab ทุกราย ส่งตรวจที่โรงพยาบาลระยอง อยู่ระหว่างรอผล เจ้าหน้าที่ได้เฝ้าระวังและควบคุมโรคในแล้ว ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

1.4 สงสัยไข้สมองอักเสบ เสียชีวิต 1 ราย จังหวัดสมุทรสงคราม(R/O an encephalitis case/death in Samut songkhram province)

ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 7 ปี ที่อยู่ หมู่ 8 บ้านคลองตรง ตำบลท่าคา เริ่มป่วยวันที่ 10 กรกฎาคม 2549 ด้วยอาการ ไข้ ไอ มีน้ำมูก เข้ารับการรักษาที่สถานีนามัยบ้านคลองพลับ ได้ยาไปรับประทานที่บ้าน อาการไม่ดีขึ้น มีอาการอาเจียนเป็นเสมหะ เพื่อ เกร็ง ไข้สูง เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2549 แพทย์วินิจฉัย Encephalitis ผล CBC พบ Hct = 44% , WBC = 29,410 cell/mm³ , Neutrophil = 69% , Lymphocyte = 7% , Monocyte = 3% , Eosinophil = 1% ทำ haemoculture ผลไม่พบเชื้อ ผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น เสียชีวิตในวันที่ 13 กรกฎาคม 2549 เวลา 20.00 น. จากการสอบสวนเพิ่มเติม ภายในระยะเวลา 30 วันก่อนป่วยไม่ได้เดินทางไปไหน เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเฝ้าระวังในพื้นที่แล้ว ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

1.5 ผู้ที่ถูกสุนัขกัด จำนวน 5 ราย จังหวัดนนทบุรี (5 victims of rabies infected dog bite, Nonthaburi province)

พบผู้ถูกสุนัขกัด 5 ราย ถูกกัดบริเวณน่อง 4 ราย มีเลือดออก อีก 1 ราย ไม่มีบาดแผล เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชลประทาน 2 ราย โรงพยาบาลปากเกร็ด โรงพยาบาลกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี และโรงพยาบาลศรีสะเกษ แห่งละ 1 ราย ทั้งหมดถูกสุนัขตัวเดียวกันกัดในวันที่ 13 กรกฎาคม 2549 เวลาประมาณ 12.00 – 16.00 น. หน้าหมู่บ้านปากเกร็ดวิลเลจ จังหวัดนนทบุรี ทุกๆรายได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว จากการสอบสวนโรคเพิ่มเติมพบว่า สุนัขที่กัดเป็นสุนัขจรจัด ในวันที่ 12 – 13 กรกฎาคม 2549 ได้กักสุนัข ประมาณ 10 ตัว ปศุสัตว์จังหวัดได้ดำเนินการกำจัดสุนัขจรจัดแล้ว ส่งตัวอย่างตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลพบเชื้อพิษสุนัขบ้า นอกจากนี้ ได้ติดตามกำจัดสุนัขที่ถูกกัดทั้ง 10 ตัว แล้ว เทศบาลนครปากเกร็ดได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และออกหน่วยเคลื่อนที่ให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข พร้อมทั้งให้ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้ากับประชาชนด้วย

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

◆ อาหารเป็นพิษจากเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่รัฐวอชิงตัน พบผู้ป่วยจำนวน 43 ราย จากการรับประทานหอยนางรมดิบ มีอาการอุจจาระร่วงและคลื่นไส้ ระหว่างวันที่ 11 - 21 กรกฎาคม 2549 เข้ารักษาเป็นผู้ป่วยในจำนวน 2 ราย ไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิต

รายงานการสอบสวนโรคเบื้องต้นอาหารเป็นพิษ สงสัยจากโรคโบทูลิซึม

การสอบสวนทางระบาดวิทยา

จังหวัดพะเยา, มิถุนายน 2549

(Preliminary Investigation Report of Food poisoning due to *Clostridium botulinum*, June 2006, in Phayao province, Thailand.)

ความเป็นมา

วันที่ 30 มิถุนายน 2549 เวลาประมาณ 10.00 น. กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลเชียงคำได้รับแจ้งจากพยาบาลแผนกผู้ป่วยฉุกเฉินว่า มีผู้ป่วยเข้ามาขอรับการรักษาด้วยอาการเวียนศีรษะ ตาลาย คลื่นไส้ กลืนลำบาก จำนวน 4 ราย โดยผู้ป่วยทั้งหมดมีภูมิลำเนาอยู่ที่ตำบลเชียงแสง กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ที่หมู่ 5 จำนวน 2 ราย และ หมู่ 11 จำนวน 2 ราย กลุ่มงานเวชกรรมสังคมได้รายงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา เวลา 10.30 น. และได้ออกสอบสวนโรคร่วมกับทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของจังหวัดพะเยา ในวันที่ 30 มิถุนายน 2549 เวลา 11.30 น.

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อยืนยันการวินิจฉัยโรค และการระบาดของโรค
- 2) เพื่อศึกษาสาเหตุของการระบาด แหล่งโรค และวิธีถ่ายทอดโรค
- 3) เพื่อหาแนวทางในการป้องกัน ควบคุมการระบาดของโรค

ผลการสอบสวนโรค

ระหว่างวันที่ 29 - 30 มิถุนายน 2549 มีผู้ป่วยจากตำบลเชียงแสง กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา จำนวน 6 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเชียงคำ ด้วยอาการคล้าย ๆ กัน คือ มีคลื่นไส้ อาเจียน เวียนศีรษะ ตาลาย เห็นภาพซ้อน พูดไม่ชัด และบางรายหายใจลำบาก ผู้ป่วยทั้งหมดเพศชาย อายุระหว่าง 37 - 69 ปี ทุกรายให้ประวัติว่ารับประทานลาบเนื้อไก่ดิบที่ปรุงขึ้นเองในแต่ละครอบครัว เป็นอาหารมื้อเย็นของวันที่ 26 มิถุนายน 2549 โดยเนื้อไก่ที่ใช้ทำลาบทราบภายหลังว่าเป็นเนื้อไก่ตัวเดียวกัน จากนั้นเริ่มมีผู้ป่วยรายแรกเกิดขึ้นในวันที่ 27 มิถุนายน 2549 ทายเข้ารับการรักษาและถูกรับไว้เป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาลเชียงคำตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน 2549 เป็นต้นมา ในจำนวนนี้ถูกส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ 1 ราย และโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดเชียงรายอีก 1 ราย (ซึ่งต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ) ผู้ป่วยทุกราย ได้รับการพิจารณาให้ Botulinum Antitoxin ขณะนี้อาการดีขึ้นเป็นปกติแล้ว โดยรายสุดท้ายออกจากโรงพยาบาลเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2549 ไม่มีผู้เสียชีวิตในกรณีการระบาดครั้งนี้ ผู้ป่วย 3 รายที่นอนพักรักษาในโรงพยาบาลเชียงคำได้ตรวจคลื่นไฟฟ้าของกล้ามเนื้อ (Electromyogram) ผลพบ Mild or recovery phase of atypical presynaptic neuromuscular dysfunction และผลภาพถ่ายรังสีทรวงอก พบมีภาวะหายใจเข้าได้ไม่เต็มที่ เก็บตัวอย่าง serum ผู้ป่วย 2 ราย ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ ผลไม่พบสารพิษ Paraquat, Nitrate, Nitrite, ระดับ Cholinesterase activity อยู่ในเกณฑ์ปกติ พร้อมนี้ได้เก็บตัวอย่าง serum, น้ำล้างกระเพาะ และอุจจาระของผู้ป่วยในรายที่มีอาการรุนแรง ส่งตรวจหาสารพิษจากเชื้อ *Clostridium botulinum* ที่